

Janice Hallett

Ο ΚΟΔΙΚΑΣ ΤΟΥ ΘΗΣΑΥΡΟΥ

μετάφραση
Ειρήνη Γεούργα

Συμπαραστάτη του ονείρου,
Να αποτελείς δέση εναρμόνισης,
Λάμψη φεγγοβόλα.
Όπου μεγαλόπνοα οδεύεις
Υπαναχωρούν τα ολοσκότεινα νέφη.
Μείνε πάντοτε ρευστός αντικατοπτρισμός,
Ιδανικός άρχοντας,
Νικητής.

19 Νοεμβρίου 2021

Αγαπητέ καθηγητά Μάνσφιλντ,

Ερευνώ μια μυστηριώδη υπόθεση και νομίζω ότι θα μπορούσατε να με βοηθήσετε. Παραθέτω τα στοιχεία.

Ανάμεσα στα προσωπικά αντικείμενα ενός ανθρώπου που δηλώθηκε πρόσφατα αγνοούμενος βρέθηκε ένα iPhone 4. Δεν είναι συνδεδεμένο σε κανένα δίκτυο κινητής τηλεφωνίας και αρχικά φάνηκε να μην περιέχει καθόλου δεδομένα· δεν είχε αρχεία κλήσεων, μουσική, μέιλ, κείμενα, φωτογραφίες. Με μια πιο προσεκτική εξέταση όμως βρέθηκαν σβησμένα αρχεία ήχου: μια σειρά ηχογραφήσεων σε διάφορες κρυπτογραφημένες μορφές με ημερομηνίες που καλύπτουν μία περίοδο δώδεκα εβδομάδων του έτους 2019. Καταφέραμε να ανακτήσουμε αυτά τα αρχεία και να τα αποκωδικοποιήσουμε.

Πρόκειται για συνολικά 200 αρχεία. Χρησιμοποιήσαμε ειδικό λογισμικό και επεξεργαστήκαμε τις ηχογραφήσεις κατά ομάδες, προκειμένου να επιστεύσουμε τη διαδικασία μεταγραφής τους. Στις επόμενες σελίδες παραθέτω τα σύμβολα που χρησιμοποιήθηκαν. Θα παρατηρήσετε ότι η μεταγραφή είναι φωνητική, πράγμα που, αν μη τι άλλο,

δημιουργεί προβλήματα στην ορθογραφία και στη γραμματική. Σε αρκετά σημεία το λογισμικό δεν αναγνωρίζει λέξεις και φράσεις. Για παράδειγμα, η φράση «έπρεπε να» μεταγράφεται συχνά ως «έπινα». Το «επειδή» ακούγεται συχνά ως «παιδί» και η κωμόπολη «Μπόρνμουθ» γίνεται «μπορ μου» ή «μπαρ μου». Είναι εύκολο να διακρίνετε αυτές τις λανθασμένες μεταγραφές και σύντομα δεν θα αποτελούν εμπόδιο για την κατανόηση του κειμένου.

Σας στέλνω αυτά τα αρχεία, κύριε καθηγητά, ελπίζοντας στην απόλυτη εχεμύθειά σας. Ανεξάρτητα από οποιαδήποτε προσωπική σχέση μπορεί να έχετε με τον ομιλητή, η γνώμη σας ως ειδικού για το περιεχόμενο των αρχείων θα αποτελέσει πολύτιμη βοήθεια για εμάς. Παρακαλώ τηλεφωνήστε μου όταν θα έχετε διαβάσει όλη την απομαγνητοφώνηση και θα συζητήσουμε τα πάντα.

Με εκτίμηση,

Επιθεωρητής Νώαπ

DecipherIt™

*#1 επαγγελματικό λογισμικό για υψηλής ταχύτητας
μεταγραφές αρχείων*

Πλήρως αυτοματοποιημένο

Ακρίβεια έως και 99%

Αναγνώριση διαφορετικών ομιλητών

Χιλιάδες ονόματα προσώπων και επιχειρήσεων

Προσαρμογή διαφορετικής προφοράς*

Ακρίβεια στη στίξη

Φίλτρο μείωσης θορύβου

Διαχωρισμός παραγράφων

Μετατροπή ομιλίας σε κείμενο σε 60 δευτερόλεπτα**

Σαφείς και πλήρεις επιλογές αυτολεξεί καταγραφής

Αυτόματος ημερολογιακός συγχρονισμός***

Αναγνώριση πολύπλοκων αριθμητικών μορφών

Αναγνώριση ξενόγλωσσων στοιχείων***

* ακρίβεια έως 80%

** υπηρεσία χωρίς εγγύηση

*** περιλαμβάνεται μόνο στις αναβαθμισμένες, επί πληρωμή εκδόσεις

DecipherIt™

*#1 επαγγελματικό λογισμικό για υψηλής ταχύτητας
μεταγραφές αρχείων*

Σύμβολα

()	ακατάληπτο λεκτικό εκφώνημα (δεν ακούγεται καθόλου ή δεν ακούγεται καθαρά).
(.)	σύντομη παύση στον λόγο, π.χ. μικρότερη του ενός δεκάτου του δευτερολέπτου.
(...)	μεγαλύτερη παύση στον λόγο, π.χ. τρία δέκατα του δευτερολέπτου.
=	έλλειψη αντιληπτού κενού ανάμεσα σε ομιλητές, ο ένας διακόπτει τον άλλο.
N:::αι	επιμήκυνση φθόγγου. Επανάληψη του συμβόλου σημαίνει μεγαλύτερη διάρκεια του φθόγγου.
ΔΥΝΑΤΑ	χρήση κεφαλαίων, μεγαλύτερη ένταση στην εκφορά του λόγου (μπορεί να δηλώνει και έμφαση).
Χαμηλά	πλάγια γραφή, χαμηλότερη ένταση στην εκφορά του λόγου ή ψίθυρος.

.hhhhh	ακουστικά αντιληπτή εισπνοή. Η επανάληψη του συμβόλου δηλώνει μεγάλυτερη διάρκεια.
hhhhh	ακουστικά αντιληπτή εκπνοή. Η επανάληψη του συμβόλου δηλώνει μεγάλυτερη διάρκεια.
(ίσως)	ακατάληπτο λεκτικό περιεχόμενο. Η λέξη μέσα στην παρένθεση είναι η πιο πιθανή εκδοχή του τι ειπώθηκε σύμφωνα με τα συμφραζόμενα.
μ[ΧΥΔΑΙΟ]ς	προσβλητική ή χυδαία λέξη. Διαθέσιμο μόνο στις αναβαθμισμένες επί πληρωμή εκδόσεις Clean.
[θόρυβος]	ακουστικά αντιληπτός λεκτικός ή μη λεκτικός θόρυβος στο περιβάλλον. Μπορεί και να μην επηρεάζει την κατανόηση της ομιλίας.
(00:01:00)	μεγαλύτερο διάστημα σιωπής ή θορύβου από το περιβάλλον (ώρες:λεπτά:δευτερόλεπτα).
[time ref 0000]	αντιληπτή αναφορά χρόνου. Αυτόματος ημερολογιακός συγχρονισμός μόνο στις αναβαθμισμένες επί πληρωμή εκδόσεις.
[γλώσσα: γαλλικά]	αναγνώριση ξένης γλώσσας. Αυτόματα μετάφραση διατίθεται μόνο στις αναβαθμισμένες επί πληρωμή εκδόσεις.

ΗΧΗΤΙΚΑ ΑΡΧΕΙΑ - ΟΜΑΔΑ 1

[Αρχή μεταγραφής]

Ηχητικό αρχείο 1

Ημερομηνία: 12.04.19 14:20

Ποιότητα ήχου: Χαμηλή

.hhhhh Έτοιμος; Αυτό είναι για να δείξω στη Μαξίν ότι εννοούσα όσα είπα.

Ηχητικό αρχείο 2

Ημερομηνία: 12.04.19 14:24

Ποιότητα ήχου: Καλή

Καλύτερα τώρα. Λοιπόν. Ηχογραφώ με το παλιό τηλέφωνο του γιου μου και σε λίγο θα εξηγήσω το γιατί. Μου φαίνεται παράξενο, δεν έχω συνηθίσει, οπότε (...) Όταν μου το πρωτοέδωσε, ήμουν βέβαιος ότι δεν θα το χρησιμοποιούσα παρά μόνο για να μιλήσω με τη Μαξίν και για να δηλώσω άρρωστος στη δουλειά. Όμως εκείνη τη νύχτα έμεινα ξύπνιος και ασχολήθηκα με το τηλέφωνο ως τις δύο [*DecipherIt™ time ref 52781277-0988837*]

Άκουσα όλα τα κομμάτια που είχε ο γιος μου στο iTunes. Δική του ιδέα. Ήταν η δεύτερη φορά που βλεπόμασταν.

Βλέπεις, δεν μεγάλωσε κοντά μου. Αγνοούσα την ύπαρξή του, μέχρι που κάποιος γνωστός ανέφερε πως η μητέρα του είχε έναν μικρό γιο. Έκανα τον υπολογισμό και βγήκαν εννέα μήνες. Θα ήταν περίπου δέκα χρονών πια. Είχαμε τόσο πολλά να πούμε, αλλά τον κοιτάζω καθισμένο απέναντί μου σε ένα τραπέζι στο καφέ Κώστα, τα μαλλιά του γκριζάρουν σε μερικά σημεία και στο μέτωπό του διακρίνονται ήδη μικρές ρυτίδες. Σκέφτομαι: Πώς είναι δυνατό να είναι τόσο μεγάλο το παιδί μου; Η γέμιση γλιστράει έξω από το σάβουιτς που τρώω και καθόμαστε εκεί χωρίς να μιλάμε.

Τελικά του λέω πόσο ανυπομονώ να γνωρίσω τη γυναίκα του και τα παιδιά του, να δω το σπίτι του στο Σάρει και το αριστοκρατικό πανεπιστήμιο όπου δουλεύει. Τότε μου ρίχνει ένα πανικόβλητο βλέμμα και μου ξεφουρνίζει ότι δεν θέλει να ξασυναντηθούμε. Μπορεί και λόγω του παράξενου τηλεφωνήματος. Να μη χαθούμε αλλά και να μη (...) Σταματάει να μιλάει και μετά λέει ότι μπορούμε να μιλάμε στο FaceTime. Λέω τι είναι αυτό, πάλι; Μια χαρά δε μιλάμε κι εδώ; Ζητάει να δει το τηλέφωνο που μου έδωσαν όταν αποφυλακίστηκα και, όταν του το δείχνω, γελάει και λέει είναι μπακατέλα, για τίποτα δεν κάνει. Λέω ναι, σκασίλα τους. Σκέφτεται λίγο και λέει πάρε το παλιό μου. Το φέρνει από το αυτοκίνητό του και έτσι σε δυο λεπτά το παλιό του τηλέφωνο γίνεται το καινούριο δικό μου.

Ηχητικό αρχείο 3

Ημερομηνία: 12.04.19 15:04

Ποιότητα ήχου: Καλή

Αν ήθελα να συνεχίσω να ζω όπως παλιά, θα μπορούσα να

πάω να βρω ένα σωρό κόσμο. Ακόμα και τώρα, μετά από όλα όσα συνέβησαν, ενώ οι παλιοί έχουν πεθάνει ή είναι μέσα, αν αφήσω να γίνει γνωστό ότι ψάχνομαι, κάπου θα με βάζανε στο πι και φι, κάτι θα έκανα. Αλλά δεν θα ψάξω κανέναν. Τελείωσαν αυτά. Το πρόβλημα είναι ότι έξω από εκείνα τα κυκλώματα δεν γνωρίζω ψυχή. Μόνο τη Μαξίν και (...) μόνο εσένα, Μαξίν. Τα τελευταία χρόνια έχουν αλλάξει πολλά για μένα. Και ξέρεις γιατί; Έμαθα να διαβάζω.

Έρχονται δυο νέα παιδιά. Ένα αγόρι και μια κοπέλα. Ίσως λίγο πάνω από είκοσι χρονών. Λέγαν ότι έχουν έναν ολοκαίνουριο τρόπο να διδάσκουν ενήλικες με προβλήματα στην ανάγνωση και στη γραφή. Καθόλου εύκολο. Οι περισσότεροι εκεί μέσα είχαν τόσα προβλήματα, που ο αναλφαβητισμός αν το λιγότερο. Αλλά αυτά τα παιδιά είχαν τέτοιον ενθουσιασμό, που μας παρέσυραν. Ακόμα και τους παλιούς, τους σκληρούς τύπους. Και τους νέους που νόμιζαν ότι ήταν σκληροί.

Μας πήραν τις καρέκλες. Μας έβαζαν να γυρίζουμε γύρω γύρω στο δωμάτιο. Όχι σα να ήμασταν καθισμένοι απέναντι από τον δάσκαλο, να κοιτάμε, να προσπαθούμε να καταλάβουμε. Μας έβαζαν να παίζουμε με μεγάλα γράμματα του αλφάβητου. Στην αρχή ήταν πολύ περίεργο. Τεράστιοι σημαδεμένοι τύποι να παίζουν σαν παιδάκια. Μετά έγινε μια αλλαγή. Εμφανίστηκαν λέξεις. Τις συνέδεσα με ήχους, με νοήματα, με τρόπο που ποτέ δεν είχα καταφέρει στο σχολείο. Ήταν σα να είχα σπάσει έναν μυστικό κώδικα.

Χάρη σ' αυτά τα παιδιά κάναμε όλοι μεγάλη πρόοδο. Το λέω γιατί βέβαια η άγνοια είναι ευτυχία. Ο κλειδαράς είδε ότι ένα από τα παλιά του τατουάζ είχε ορθογραφικό λάθος. Ο βρομιάρης Μπομπ κατάλαβε επιτέλους τι έλεγε το γκράφιτι στην ταμπέλα του κελιού του. Αλλά για μένα άνοιξε μια πόρτα εκεί

που πάντα υπήρχε σκέτος τοίχος (...) Ακούγεται σα να δραπέτευσα, αλλά (...) υποθέτω ότι όντως δραπέτευσα, με το μυαλό μου. Ξαφνικά το καροτσάκι της δανειστικής βιβλιοθήκης δεν ήταν πια απλώς το μέρος όπου αγόραζα τα λαθραία μου. Ήταν γεμάτο θησαυρούς που περίμεναν να τους ανακαλύψω.

Διάβαζα τη μια πρόταση μετά την άλλη. Δεν τις χόρταινα τις λέξεις. Έπρεπε να επανορθώσω για πολύ χρόνο. Σύμφωνα διάβασα ολόκληρο βιβλίο από την αρχή ως το τέλος. Τον άρχοντα των μυγών. Ήμουν πανευτυχής. Μπορούσα να διαβάσω. Επιτέλους. Ήμουν. Μπορούσα ξαφνικά (...) Τότε άρχισα να σκέφτομαι ΤΙ θα έκανα όταν θα έβγαινα. Κι έτσι άντεξα τα τελευταία χρόνια μου στη φυλακή.

Όλα Κίνα τα παιδιά που γύρναγαν αγριεμένα κι ανεξέλεγκτα σ' εκείνο το νησί. Μου ξύπνησε αναμνήσεις, υποθέτω. Κάτι με βασάνιζε σε σχέση με τη μισ άυλης και με ό,τι είχε συμβεί πριν από τόσα χρόνια. Διάβασα και τη φάρμα των ζώων, αλλά εκεί πάλι είχε όλο ζώα που μιλούσαν. Δεν με άγγιξαν όπως ο Πίγκι και ο Ραλφ.* Μετά είχα ακόμη εκείνη την αίσθηση. Την έχω και τώρα. Είναι πάντα παρούσα. Βασανιστική. Ανοιχτή.

Ηχητικό αρχείο 4

Ημερομηνία: 12.04.19 18:44

Ποιότητα ήχου: Καλή

Με ενοχλεί που δεν μπορώ να ξανακούσω αυτές τις εγγραφές όταν τις τη λιώνω. Ίσως στη βιβλιοθήκη να μπορούν να

* Ήρωες από τον Άρχοντα των μυγών του Γουίλιαμ Γκόλντινγκ. (Σ.τ.Μ.)

μου δείξουν πώς (.....) Τώρα πια μπορώ να διαβάζω, αλλά το γράψιμο με δυσκολεύει. Όταν ανακάλυψα ότι μπορώ να ηχογραφήσω τη φωνή μου στο παλιό κινητό του γιου μου, όπως στις παλιές συσκευές υπαγόρευσης, χωρίς να χρειάζομαι εκείνες τις μικρές κασέτες, αποφάσισα να τα υπαγορεύσω όλ' αυτά. Τι είναι; Ημερολόγιο; Εργασία; Έρευνα; Για τη Μαξίν. Κάτι για μένα, για να το κάνω όταν σταματάω τη δουλειά στο τέλος της μέρας. Με κρατάει απασχολημένο. Μακριά από μπλεξίματα.

Θέλω να ξεκαθαρίσω ότι, παρόλο που δεν ήξερα να διαβάζω, δεν ήμουν τόσο αγράμματος όσο άλλοι εκεί μέσα. Κάποιοι δεν θα αναγνώριζαν ούτε το όνομά τους, ακόμη κι αν το έβλεπαν γραμμένο με τεράστια φωτεινά γράμματα. Εγώ δεν ήμουν απ' αυτούς. Εγώ αναγνώριζα πολλές σημαντικές λέξεις. Στίβεν Σμιθ. Τουαλέτες. Ανδρικές. Άντρες. Εισιτήρια. Έξοδος. Είχα πιάσει το σχήμα των λέξεων, όχι τα γράμματα ένα ένα.

Μαθαίνουμε από τη γνώση των άλλων και σ' αυτό βοηθάει το διάβασμα. Άρα, αν δεν ξέρεις να διαβάζεις, υποτίθεται ότι είσαι ηλίθιος. Τώρα εγώ, ακόμη κι αν δεν είμαι διαβασμένος, ξέρω πολλά για τον κόσμο. Έχω ζήσει. Έχω εμπειρίες και έχω δει πολλά ενδιαφέροντα ντοκιμαντέρ, ειδικά τα τελευταία χρόνια. Επίσης θεωρώ ότι έχω ευφράδεια λόγου. Προφορικά. Ακούω τι λέγεται γύρω μου. Όχι έτσι απλά. Προσέχω. Έχω ακούσει τόσο πολλές λέξεις, όσες έχεις διαβάσει εσύ, Μαξίν. Και, αν ακούσεις μια λέξη μια φορά, μπορείς στο εξής να τη χρησιμοποιήσεις όσες φορές θέλεις.

Όλα αυτά τα χρόνια δεν μου έλειπε αυτό που δεν είχα ποτέ έτσι κι αλλιώς. Δεν είχα την ανάγκη να διαβάζω προτάσεις. Αυτοσχεδιάζα. Αν με πάνανε, αν ήθελα να κόψω την

κουβέντα, έλεγα πως είχα χάσει τα γυαλιά μου. Το πράγμα είχε και την καλή του πλευρά. Σκέψου το. Αν θέλεις να θυμάσαι κάτι, το σημειώνεις. Εγώ δεν μπορούσα, ακόμη δεν μπορώ, αλλά αυτό σημαίνει ότι θυμάμαι τα πάντα. Πάω στοίχημα ότι η μνήμη μου είναι πολύ καλύτερη από τη δικιά σου. Γι' αυτό έχω τόσο πολύ τη μισ άυλης στο μυαλό μου, επειδή υπάρχουν τόσο πολλά από κείνον τον καιρό που ΔΕ θυμάμαι. Ή που τα έχω ξεχάσει. Δεν τα θυμάμαι. Τα έχω ξεχάσει. Ή δεν τα ήξερα ποτέ.

Ηχητικό αρχείο 5

Ημερομηνία: 13.04.19 19:09

Ποιότητα ήχου: Καλή

Άκουγα την πλέιλιστ του γιου μου που τη λέει ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ. Κανένα από τα τραγούδια δεν μιλάει για αυτοκίνητα, άρα μάλλον πρέπει να είναι τα κομμάτια που ακούει όταν βρίσκεται στο αυτοκίνητο. Τον σκέφτομαι να κάνει κάθε μέρα τη διαδρομή από το Σάρεϊ στο Άξμπριτζ. Και να επιστρέφει το βράδυ. Συνεχίζω για να ηχογραφήσω το επόμενο κομμάτι μου, αλλά σταματώ. Θα το κάνω τώρα.

Θα ξεκινήσω από την αρχή, αλλά θα παραλείψω μερικά σημεία που δεν θα σε (...) Θα πω ότι γεννήθηκα στο Λονδίνο την τελευταία μέρα του 1968. Ποτέ δεν μου φαινόταν σωστό να λέω ότι γεννήθηκα το 68, αφού η χρονιά είχε πια τελειώσει, και το 69 είναι λάθος, γιατί δεν είχε ξεκινήσει. Ακόμη και σήμερα το εξηγώ. Περίεργο. Κάτι παρόμοιο. Στο σχολείο, όταν με ρωτούσαν πού μένω, έλεγα στο Γκίρτον Χάουζ και όλοι υπέθεταν ότι μέναμε ψηλά στα ουράνια. Έπρεπε να

εξηγήσω πως όχι, μέναμε στο ισόγειο. Μέναμε στο ισόγειο ενός ουρανοξύστη. Βλέπεις, μερικές απαντήσεις είναι (...) μερικές φορές η αλήθεια είναι παραπλανητική.

Κάποια στιγμή στο διαμέρισμα έπινα μέναμε όλοι, οι δύο γονείς μου, ο αδελφός μου κι εγώ, αλλά δεν το θυμάμαι. Όχι καθαρά. Όταν είσαι μικρό παιδί, το σπίτι είναι για σένα το σκηνικό για όλα, νομίζω, η καρδιά. Σπιτικό σημαίνει αγάπη, ραστώνη, χάδια, ηρεμία. Κάτι για να θυμάσαι όλη σου τη ζωή (...) Η μαμά έπινα έφυγε πολύ νωρίς (...) γιατί δεν την αναφέραμε σχεδόν ποτέ. Ακόμη και τώρα μου φαίνεται παράξενο που λέω δυνατά τη λέξη μαμά.

Τώρα που την είπα, είχα μια παράξενη αίσθηση. Ότι κάποιος με έπιανε αγκαλιά και με σήκωνε στον αέρα. Και να μη μ' αφήσει ποτέ. Ζεστή. Γλυκιά .hhhhh (...) Την είχα ξαναζήσει αυτή την αίσθηση. Εμφανίζεται σαν αστραπή, συνήθως όταν μυρίζω κάποια παλιομοδίτικα αρώματα. Τακ ανακατεμένο με κάτι άλλο. Είναι κείνη; Τελικά έχω μέσα μου αναμνήσεις από κείνη; Ή απλώς νιώθω το (...) κενό (...)

Μόνο μια φορά τόλμησα να ρωτήσω τον μπαμπά μου πού ήταν η μαμά. Είπε ότι μας εγκατέλειψε κι έφυγε με άλλον λίγο μετά τη γέννησή μου. Είχε πια ένα μεγάλο σπίτι, είπε, και ήταν πολύ ευτυχισμένη που δεν είχε στα πόδια της εσάς τους δύο. Εννοούσε τον Κόλιν κι εμένα. Μετά έσπασε ένα μπουκάλι στον νεροχύτη, βγήκε κοπανώντας πίσω του την πόρτα και εξαφανίστηκε για δυο μέρες. Δεν ξαναρώτησα ποτέ.

Δεν θυμάμαι ακριβώς τη μέρα που έφυγε ο μπαμπάς μου. Στην καλύτερη ερχόταν κι έφευγε όποτε του 'κανε κέφι. Πάντως ήταν μετά την εικοστή Πέμπτη επέτειο της ενθρόνισης της βασίλισσας και πριν την απεργία των σκουπιδιάρικων. Γνώρισε στην παμπ ένα ωραίο γκομενάκι, είπε ο Κόλιν και

σήκωσε τους ώμους του. Δεν τον κατηγορώ, Στιβ, ώρες ώρες είσαι κανονικό σ[ΧΥΔΑΙΟ]παιδο κι εκείνη έχει ένα ωραιότατο καθαρό διαμέρισμα στα βόρεια.

Από τότε, που λες, με φρόντιζε ο Κόλιν. Πήγαινε τα ρούχα στα κοινόχρηστα πλυντήρια για πλύσιμο και πότε πότε έβαζε να ζεστάνει καμιά κονσέρβα φασόλια, αλλά δεν μίλαγε πολύ. Έντεκα χρόνια μεγαλύτερος από μένα. Όταν τον σκέφτομαι, θυμάμαι τη δεκαετία του 70. Και ανπιστρόφως.

Σπυράκια. Μακριά μαλλιά. Οι Boomtown Rats στην κορυφή των τσαρτ. Ο Κόλιν συνήθιζε να βλέπει τηλεόραση καθισμένος στην πολυθρόνα δίπλα από το ηλεκτρικό τζάκι. Με το νάilon πουκάμισό του και το φανελάκι του. Δεν μπορούσαμε να ανάψουμε παρά την πιο αδύναμη σκάλα, αλλιώς θα είχε πάρει φωτιά και θα είχε εκτοξευτεί σαν πύραυλος. Καφέ, πορτοκαλί, κίτρινα, πράσινα, όλα εξωφρενικά αταίριαστα. Ακόμα και στα μέσα της δεκαετίας του 80 τα ίδια ρούχα φορούσε. Κάποια στιγμή βρήκε δουλειά σε μια μεταλλουργία και γυρνούσε σπίτι γεμάτος πιτσιλιές από καλὰ συγκόλλησης.

Ακούγεται άσχημο. Σαν να μην πήρα καμιά ανατροφή. Αλλά αυτό ήταν, έτσι μεγάλωσα. Δεν θεωρώ καν ότι ήταν η αιτία των προβλημάτων μου. Αντίθετα, όταν το καλοκαίρι του 83 (...) η μισ άυλης (...)

Ηχητικό αρχείο 6

Ημερομηνία: 14.04.19 12:29

Ποιότητα ήχου: Καλή

Θα σου τα πω τώρα όλα χωρίς να διακόψω. Το καλοκαίρι του 1983 στο Λονδίνο ήταν τρομερά ζεστό. Θυμάμαι μια

ελαφριά διάθεση παντού. Ρούχα σε απαλά χρώματα. Κορίτσια ντυμένα στα μπλε, στα άσπρα και στα ροζ. Ήμουν δεκατεσσάρων και πρόσεχα τι φορούσαν τα κορίτσια. Ήταν Ιούνιος ή Ιούλιος.

Τότε πήγαινα ακόμη σχολείο. Και ανησυχούσα ότι δεν θα προλάβαινα να φτάσω πριν πάρουν απουσίες. Είχα αργήσει εκείνη τη μέρα. Δεν μπορούσα όμως να τρέξω. Πινηγή ζέστη για τόσο νωρίς το πρωί. Βιαζόμουν, γιατί το άλλο παιδί με το οποίο συνήθως πηγαίναμε μαζί είχε ήδη προχωρήσει. Μου πέρασε από το μυαλό η ιδέα να πάρω το λεωφορείο και, αν θέλεις πίστεψέ το, εκείνη τη στιγμή ένα μεγάλο πράσινο λεωφορείο έκανε στην άκρη και ήρθε και σταμάτησε ακριβώς μπροστά μου. Σκέφτηκα πως ήμουν πολύ τυχερός και μπήκα.

Θα θυμάσαι ότι τα διώροφα λεωφορεία του Λονδίνου εκείνη την εποχή είχαν στο πίσω μέρος τους μια ανοιχτή πλατφόρμα για να μπορούν να ανεβοκατεβαίνουν οι επιβάτες όποτε ήθελαν. Θα γνωρίζεις επίσης ότι τα λεωφορεία του Λονδίνου είναι κόκκινα, όχι πράσινα. Σίγουρα ήταν κόκκινα στη γειτονιά μας. Για να πετύχεις πράσινο λεωφορείο, έπρεπε να πας στα προάστια. Είναι κάτι που σκέφτομαι διαρκώς τον τελευταίο καιρό. Εκείνο το πράσινο λεωφορείο.

Πάντως πήδηξα στο λεωφορείο και ανέβηκα τις σκάλες για να πάω να καθίσω μπροστά μπροστά στον πάνω όροφο. Περίεργο. Δεν θυμάμαι να ήταν κανένας άλλος στο λεωφορείο. Ούτε επιβάτες ούτε εισπράκτορας. Μου παίζει παιχνίδια η μνήμη μου; Ανέβηκα επάνω και γιούπι. Ούτε εκεί ήταν κανένας. Πήγαινα για μια θέση μπροστινή, αλλά κάτι με σταμάτησε και αποφάσισα να καθίσω στην τελευταία θέση. Στο άνετο μικρό κάθισμα, το μισοκρυμμένο, το τόσο ιδιαίτερο. Τι με έκανε να το αποφασίσω; Το είχα δει;

Έμεινα ακίνητος. Να το. Ήταν εκεί, πάνω στο καρό κάθισμα. Ένα βιβλίο.

Για μένα τότε ένα βιβλίο ήταν ένα βιβλίο. Όλα ίδια ήτανε. Μόνο που είχανε διαφορετικά εξώφυλλα. Το συγκεκριμένο είχε μια ζωγραφιά με ένα αγόρι με κόκκινο πουλόβερ που κοιτούσε ένα μοντέλο αεροπλανάκι να πετάει. Αυτό το θυμάμαι πολύ καλά. Για να καθίσω, έπρεπε να το σηκώσω, και το σήκωσα. Τη στιγμή που το άγγιξα, το λεωφορείο ξεκίνησε κι εγώ κάθισα με το βιβλίο στα χέρια μου. Δεν σκεφτόμουνα παρά να προλάβω να φτάσω στο σχολείο.

Δεν ισχυρίζομαι ότι ήμουν αγγελοῦδι. Ούτε τότε ούτε τώρα. Όμως το βιβλίο δεν φαινόταν να έχει ιδιοκτήτη, οπότε δεν ήταν κλοπή να το πάρω. Ήξερα όμως ότι έπρεπε να το παραδώσω στον οδηγό. Έτσι λοιπόν, καθώς το λεωφορείο πλησίαζε στο σχολείο, στεκόμουν στην πλατφόρμα και έριχνα κλεφτές ματιές στον οδηγό. Δεν τον έβλεπα έτσι όπως καθόταν στη θέση του, με το στόρι μισοκατεβασμένο. Έπρεπε να κάνω τον κύκλο και να χτυπήσω το τζάμι της καμπίνας του. Την έδιωξα γρήγορα αυτή τη σκέψη, γιατί στο μυαλό μου είχε μπει ήδη η ιδέα να πουλήσω το βιβλίο. Έτσι, το έχωσα στην τσάντα μου.

Το επόμενο που θυμάμαι είναι να βρίσκομαι στο ταυ έψιλον. Τώρα. Πρέπει να το εξηγήσω αυτό. Ταυ έψιλον σημαίνει τμήμα ένταξης για παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες. Περίπου έναν χρόνο νωρίτερα η καθηγήτρια που ήταν υπεύθυνη της τάξης μας με σήκωσε στο μάθημα και με έβαλε να διαβάσω κάτι. Την επόμενη στιγμή είπε με σκεπτικό ύφος, α, είσαι δυσλεκτικός, είναι ολοφάνερο. Είσαι δυσλεκτικός. Δεν ήταν καμιά επιστημονική διάγνωση και δεν έμοιαζε να έχει την παραμικρή σημασία για κανέναν, μόνο που έπρεπε στο

εξής να παρακολουθώ το ταυ έψιλον αντί για το κανονικό μάθημα γλώσσας μαζί με την υπόλοιπη τάξη.

Εκείνη την περίοδο ήμασταν πέντε παιδιά στο ταυ έψιλον. Τους θυμάμαι όλους. Ο Νέιθαν, η Μισέλ, η Ντόνα, ο Πολ κι εγώ. Πέντε παιδιά για τα οποία δύο από τις πιο βασικές ικανότητες του ανθρώπου, το διάβασμα και το γράψιμο, ήταν κάτι μεταξύ δύσκολου και αδύνατου. Όλοι μας στοιβαγμένοι σε μια μικρή αίθουσα, ξεχωριστά από τους άλλους, να παλεύουμε με κάτι που εκείνοι είχαν κατακτήσει εύκολα μια δεκαετία νωρίτερα. Δεν είναι να απορείς που (...) Αναρωτιέμαι αν και οι άλλοι το σκέφτονται ακόμη.

Ηχητικό αρχείο 7

Ημερομηνία: 14.04.19 13:15

Ποιότητα ήχου: Καλή

Τρύπωσα λοιπόν στα κρυφά και ανέβηκα στον πρώτο όροφο σ' εκείνη τη μικρή τάξη στο βάθος του διαδρόμου. Δεν συνήθιζα να προσέχω στο μάθημα, οπότε δεν θυμάμαι καν τι κάναμε εκείνη τη μέρα. Και, αφού δεν είχα τίποτα πιο ενδιαφέρον να σκεφτώ, το μυαλό μου τριγυρνούσε στο βιβλίο μέσα στην τσάντα μου. Αν το πουλούσα σε καλή τιμή, θα μπορούσα να αγοράσω τηγανητές πατάτες μετά το σχολείο. Το άνοιξα κάτω από το θρανίο για να του ρίξω μια ματιά. Οι λέξεις μου φαίνονταν ακατανόητες, αλλά κοιτούσα τις ασπρόμαυρες ζωγραφιές και τις χρωματιστές εικόνες που είχε εδώ κι εκεί. Στην πραγματικότητα κοιτούσα για πράγματα που θα με βοηθούσαν να το πασάρω πιο εύκολα σε κανένα φυτό στο διάλειμμα.

ΣΤΙΒΕΝ ΣΜΙΘ. Με τσάκωσε. Τι κάνεις εκεί; Διαβάζω ένα βιβλίο. Αμάν πια με τα ψέματά σου, είτε αγανακτισμένη. Τι σου έχω πει; Μη σκαρφίζεσαι συνεχώς ιστορίες.

Πλησίασε. Η μισ άυλης. Στέκεται από πάνω μου με τα χέρια στη μέση. Τα φρύδια ανασηκωμένα. Με το δάχτυλο απαιτούσε να της δώσω αυτό που είχα κάτω από το θρανίο.

Έβγαλα το βιβλίο. Το πρόβλημα θα ήταν προσωρινό. Θα μου το επέστρεφε στο τέλος του μαθήματος. Το βλέμμα της έπεσε πάνω του και δεν θα ξεχάσω ποτέ τη γεμάτη έκπληξη φωνή της, Α, μα είναι ΟΝΤΩΣ βιβλίο. Τα φρύδια της που σηκώθηκαν μέχρι που κρύφτηκαν κάτω από τις αφελειές της όταν είδε το εξώφυλλο. Πού το βρήκες αυτό;

Μου ήρθαν ένα σωρό διαφορετικές απαντήσεις, καμία από αυτές αληθινή. Σε ένα βιβλιοπωλείο. Η μισ άυλης γύρισε στην έδρα με το βιβλίο στα χέρια της. Γελούσε μόνη της σαν να θυμόταν κάτι ευχάριστο από πολύ παλιά.

Τώρα, μπορεί να έβρισκα δύσκολο το διάβασμα, αλλά χαζός δεν ήμουνα.

Το έχω για πουλήμα, κυρία. Έκανε ότι δεν άκουσε.

Το είχα διαβάσει όταν ήμουν πιο μικρή από σας. Ήταν το αγαπημένο μου, λέει νοσταλγικά. Από μέσα μου πρόσθεσα ένα μηδενικό στην τιμή που θα ζητούσα και ένα ζουμερό λουκάνικο στη μεγάλη σακούλα με τις τηγανητές πατάτες.

Ξαφνικά βγήκε από την ονειρική της κατάσταση και μου έριξε μια ματιά όλο σκληρότητα. Δεν επιτρέπεται να το έχεις αυτό το βιβλίο, Στίβεν. Όχι εδώ μέσα. Όχι τώρα. Όχι σ' αυτό το σχολείο.

Γιατί όχι, κυρία; Είναι δικό μου. Το αγόρασα.

Επειδή είναι ΑΠΑΓΟΡΕΥΜΕΝΟ. Η χαμηλή φωνή της προκάλεσε ένα μικρό ρίγος στη σπονδυλική μου στήλη.

Μέχρι εκείνη τη στιγμή οι υπόλοιποι είχαν παραδοθεί στη ζέστη, κοιτούσαν με κάτι που μόνο ευγνωμοσύνη θα μπορούσα να το πω, επειδή είχε διακοπεί το μάθημα, και πασίχαροι που βρίσκονταν μακριά από τη γραμμή του πυρός. Αλλά, όταν άκουσαν τα λόγια της, τέντωσαν τ' αφτιά τους.

Κι εγώ τέντωσα τ' αφτιά μου, αλλά με μια ύπουλη αίσθηση τρόμου. Απαγορευμένο; Καμιά από τις εικόνες δεν θύμιζε τις εικόνες από τα τσαλακωμένα περιοδικά με τις γυμνές που έβλεπα μερικές φορές στο πάρκο. Σκισμένες σελίδες που τις έχουν πατήσει και έχουν μισοχωθεί στη λάσπη. Δεν ήμουν ειδικός. Να είχαν οι παιδικές ζωγραφιές τίποτα σεξουαλικό κι εμένα να μου ξέφυγε; Να νόμιζε η μισή αυλής ότι μ[ΧΥΔΑΙΟ]να κάτω από το θρανίο; Ξεροκαταπίνω καταντροπιασμένος.

Γιατί είναι απαγορευμένο; Ο Πολ ήταν ένα απρόβλεπτο παιδί. Κυκλοθυμικός. Κακόκεφος. Έμπλεκε σε καβγάδες σαν αλανιάρης γάτος. Παιδιά και ενήλικες αναρωτιόντουσαν γιατί ήταν έτσι. Κανείς δεν το συνέδεε με το γεγονός ότι ο πατέρας του είχε κρεμαστεί στο γκαράζ του σπιτιού τους λίγα χρόνια πριν. Εκείνες ήταν εποχές. Η Μισέλ ή Σελ έμοιαζε με τη Τζέι από τις Bucks Fizz.* Πυκνά ξανθά μαλλιά, σκουλαρίκια, μακιγιάζ. Όταν ήμασταν πιο μικρά, τριγυρνούσαμε μαζί στη γειτονιά. Η μάνα της, όταν είχε πελάτη, την πετούσε έξω από το διαμέρισμα, οπότε κι εκείνη μου χτυπούσε το τζάμι και πηγαίναμε να καθίσουμε στις κούνιες μέσα στο σκοτάδι. Εκείνη δεν είχε μπαμπά κι εγώ δεν είχα (...) *μαμά*. Αυτά όμως ήταν

* Βρετανικό μουσικό συγκρότημα της δεκαετίας του '80. (Σ.τ.Μ.)

πια περασμένα. Το 1983 η Σελ δεν μου έδινε πια καμιά σημασία.

Η μισ άυλης πήρε θέση στην έδρα της. Με τα πόδια σταυρωμένα εξέταζε προσεκτικά το βιβλίο καταβροχθίζοντας με τα μάτια της κάθε σελίδα. Τελικά σήκωσε το βλέμμα της. Αναστεναγμός.

Γιατί ΕΙΝΑΙ απαγορευμένο; Εσείς να μου πείτε.

Και μετά μας το διάβασε.

Τώρα βέβαια δεν μπορεί να μας διάβασε δυνατά ολόκληρο το βιβλίο. Πάντως διάβασε αρκετό. Ομολογώ ότι με συνεπήρε. Μέχρι σήμερα θυμάμαι μερικά κομμάτια. Μια παρέα παιδιών με σπάνια ονόματα πάνε να κατασκοπώσουν στην εξοχή και παρατηρούν ύποπτες κινήσεις σε ένα εγκαταλειμμένο αεροδρόμιο. Η τάξη ήταν τρομερά ήσυχη κατά τη διάρκεια της ανάγνωσης. Κάτι υπνωτιστικό στον ρυθμό των λέξεων. Θυμήσου, ήμασταν παιδιά που δεν μπορούσαν να διαβάσουν από μόνοι τους, οπότε νομίζω ότι εκείνες τις στιγμές πήραμε μια γεύση από αυτό που χάναμε. Αυτό βέβαια το λέω εγώ. Εγώ, ένας γέρος που νομίζει ότι καταλαβαίνει κάτι παραπάνω.

Ωχ, τι είναι αυτό το μπιπ μπιπ που ακούγεται; Α, είναι.

Ηχητικό αρχείο 8

Ημερομηνία: 14.04.19 14:03

Ποιότητα ήχου: Καλή

Η Μαξίν ήταν στο τηλέφωνο. Πού είχα μείνει;

Λοιπόν ησυχία όσο διαβάζει η μισ άυλης. Η ιστορία συνεχιζόταν, μέχρι που εκείνη γύρισε σελίδα και σταμάτησε.

Είχε παγώσει, κάτι στο βιβλίο την είχε αιχμαλωτίσει. Ένα χαρτί. Το στριφογύρισε στα δάχτυλά της, το εξέτασε, το έφερε πιο κοντά στα μάτια της σα να μη μπορούσε να το δει καλά. Μετά συνοφρυώθηκε σα να έβλεπε τον πιο παράξενο γρίφο.

Ξαναέβαλε το χαρτί ανάμεσα στις σελίδες. Κοίταξε το ρολόι της. Έκλεισε το βιβλίο. Είχαμε μείνει ακίνητοι, ήσυχοι, και την κοιτούσαμε. Περίεργες ματιές μεταξύ μας. Μετά έγινε κάτι κοσμοϊστορικό.

Τι γίνεται στο τέλος; Ο Νέιθαν δεν μιλούσε. Απλώς δεν μιλούσε. Εκείνη την εποχή, όταν ένα παιδί δεν μιλούσε –και εννοώ ΚΑΘΟΛΟΥ–, ήταν απλώς το παιδί που δεν μιλούσε.

Όλα τα κεφάλια γύρισαν να τον κοιτάξουν. Φορούσε την κουκούλα του ακόμη και μ' εκείνη τη ζέστη. Σίγουρα τον εμπόδιζε να δει πολλά γύρω του. Το μοναδικό μαύρο παιδί της τάξης.

Κατάφεραν να ανακαλύψουν ποιος ήταν ο ξένος; Η Ντόνα είχε κοντά αγορίστικα μαλλιά. Ασυνήθιστο για Κίνα τα χρόνια.

Γιατί είναι απαγορευμένο, κυρία; Αυτό του είχε κολλήσει του Πολ.

Τίποτα. Επιτέλους το κουδούνι έβγαλε τη μισ άυλης από τις σκέψεις της. Σήκωσε το βλέμμα της και μας κοίταξε, πέντε προσωπάκια που περίμεναν απάντηση, με όλη τους την προσοχή συγκεντρωμένη από την πρώτη στιγμή. Μια ομάδα απόβλητοι που συνήθως δεν έπαιρναν τίποτα από το σχολείο (...) ναι, έβλεπε ότι κάτι γινόταν.

Στο επόμενο μάθημα θα σας διαβάσω το υπόλοιπο και μετά θα το συζητήσουμε, είτε, καθώς εμείς αφήναμε έναν αναστεναγμό παραίτησης. Εγώ βέβαια δεν είχα ξεχάσει το

ζουμερό λουκάνικο και τις πατάτες. Ενώ οι υπόλοιποι μάζευαν τις τσάντες τους και έβγαιναν από την αίθουσα, εγώ πλησίασα την έδρα.

Συγγνώμη, κυρία, αλλά θέλω το βιβλίο μου 'Η αλλιώς είναι δικό σας για δέκα λίρες. Μου έριξε μια ματιά.

Στίβεν, αυτό το βιβλίο είναι μπελάς. Έχω υποχρέωση να μην το αφήσω να καταστρέψει την εκπαίδευσή σου. Έτσι κι αλλιώς υπάρχει κάτι που θέλω να ελέγξω.

Όμως, κυρία, πρέπει (..) χρειάζομαι (..) είναι ε (...) Είχε καταλάβει ότι το είχα βουτήξει; Θα έψαχνε τον ιδιοκτήτη; Ήμουν πανικόβλητος, δεν μπορούσα να σκεφτώ γρήγορα.

Πες μου αλήθεια, πού το βρήκες; Είχε το βιβλίο ανοιχτό και το κρατούσε σφιχτά στο στήθος της, δεν το έφτανα.

Ξεροκατάπια. Πού ήξερε ότι το είχα βρει; Πρέπει ναβάλω τα δυνατά μου. Σήκωσα τους ώμους, δεν θυμάμαι.

Με ένα δυνατό ΚΛΑΠ έκλεισε το βιβλίο και το χαρτί γλίστρησε από μέσα. Το έπιασε. Μου έριξε άλλη μια ματιά, ένα κοφτερό βλέμμα.

Την αυτό; Είπε σα να μην το είχε ξαναδεί. Το κράτησε. Το κοίταξα, προσπάθησα να το σώσω.

Σελιδοδείκτης, κυρία. Κανονικά θα το χρέωνα μία λίρα, αλλά με δέκα λίρες και πενήντα λεπτά σας το δίνω δωρεάν.

Η μισ άυλης σκοτείνιασε.

Κοίτα. Εδώ. Έφερε για μια στιγμή το χαρτί μπροστά στη μύτη μου. Μια τυπωμένη γραμμή πέρασε μπροστά από τα μάτια μου, ακατάληπτη όπως πάντα, και μετά εξαφανίστηκε.

Λέει να παραδοθεί στην άλλης Άιλς. Αυτό το βιβλίο είναι δικό μου, Σμίθι. Το βλέμμα της άστραφτε. ΜΟΥ ΑΝΗΚΕΙ.

Ηχητικό αρχείο 9

Ημερομηνία: 14.04.19 14:53

Ποιότητα ήχου: Καλή

Στ' αλήθεια έτσι έγραφε; Πώς γίνεται; Το βιβλίο το βρήκα τυχαία στο κάτω κάτω. Ήξερε πολύ καλά ότι δεν μπορούσα να διαβάσω τι έγραφε το χαρτί. Αλλά, αν σκεφτώ αυτά που ακολούθησαν, δεν είμαι και τόσο σίγουρος. Ξέρω ότι βγήκα από την αίθουσα με την αίσθηση ότι με είχαν κοροϊδέψει. Ένωθα τέτοια, τι να πω, ταραχή, που εκείνη τη στιγμή αποφάσισα πως στο εξής δεν θα άφηνα να με εξαπατήσουν ξανά, ποτέ δεν θα με πιάνανε στον ύπνο, θα φρόντιζα να είμαι πάντα ένα βήμα μπροστά από τους άλλους. Και τώρα που κοιτάζω πίσω, αυτές οι στιγμές με τη μισ άυλης ήταν μάλλον η τελευταία φορά που έχασα τα λόγια μου. Δεν ήταν όμως παρά η αρχή της ιστορίας μου.

[Τέλος μεταγραφής]